

УДК 1.11.17

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.16>

КОХАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПІЗНАННЯ СЕБЕ: СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ВИМІРИ

Олександр Самохвалов

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
філософський факультет, кафедра філософії
вул. Університетська, 1, 79000, м. Львів, Україна*

У статті досліджується багатовимірність феномену кохання у соціальному, екзистенційному та метафізичному напрямках на прикладі діалогічної концепції кохання, дається визначення псевдоконцепціям кохання. Також виокремлюється важливість погляду на поняття кохання саме як на неідеальну структуру інтеріндивідуальної взаємодії та порозуміння, якій протиставляються ідеальні уявлення про кохання як про одиницю товару, розвагу, неусвідомлене, безвідповідальне, безконфліктне прагнення, або як спосіб заповнення екзистенційної порожнечі, де основною рисою псевдоконцепцій кохання є неявна егоїстична монологічність.

Додатково демонструється важливість реалізації привідних до поняття кохання ідей таких як: відповідальність, відкритість, усвідомлення розвитку діалогічності як взаємної поваги до особистих цінностей, філософське подолання феномену невпевненості й знецінення буття.

Актуалізується метафізична ідея сприйняття властивостей речей й буттєвих процесів як детермінант соціального та індивідуального життя. Здійснюється акцент на розгляді буття як довершеного, а, отже, такого, яке крізь інтерсоціальні акти дає себе пізнати у формі прагматичних відповідностей між типами екзистенційного буття, що в статті розглянуто як ідеї симпатії та антипатії, їх практичні вияви та підходи.

Також велика увага була приділена поняттю кохання як чиннику екзистенційного самопізнання, що було розкрито у філософській інтерпретації ідеї сублимації як концентрації індивіда на власному бутті замість буття Іншого. Це дало змогу віднести її до егоїстичної екзистенційної позиції, а з неї було продемонстровано паралелі до суб'єкт-об'єктних стосунків, які передбачають однобічний вплив у процесі здійснення кохання, визначення буття Іншого як абсолютно залежного від суб'єкта на протизагаду до суб'єкт-суб'єктних стосунків, які передбачають свободу.

Ключові слова: феномен діалогічності кохання, екзистенційна порожнеча, псевдоконцепції кохання, самопізнання, самовдосконалення, ідея Іншого, сублимація, відношення суб'єкт-об'єкт, метафізика, репрезентація, усвідомлення, культура, емоції, симпатія.

Швидкоплинність соціального буття у ХХІ ст., незважаючи на усі переваги технологічного прогресу, які можна виокремити у контексті нашої статті як: наявність великої кількості онлайн-платформ для взаємодії індивідів між собою, розважальних клубів за інтересами, літератури на тему романтичних стосунків, все ж демонструє актуальність дослідження поняття кохання як шляху до пізнання себе, що є потребою, яка виникає внаслідок одвічного бажання людини до самореалізації, емоційної гармонії та пошуку сенсу існування у мінливому світі.

В цьому вимірі, кохання виступає не тільки як емоційне, чи біологічне явище, а й як важливий аспект духовного розвитку індивіда, воно є однією з засадничих категорій соціального буття людини, здійснює ключовий вплив на становлення і, звичайно, відтворення суспільства.

Тому найперше, що є важливим у нашому дослідженні, це зрозуміти, в чому полягає сутність кохання у міжіндивідуальній та екзистенційній площині, що стосується, зокрема, діалогічної й світоглядної складових.

Якщо звернутись до концепції Е. Фрома, де кохання – це комунікативне мистецтво та постійна праця над цим процесом, ми наштовхнемось на очевидну ідею, яка виявляється в тому, що присутність об'єкта кохання в персональному бутті людини та взаємодія з ним на рівні нерозкритої ідеї або лише тілесності не призводить до подолання *екзистенційної порожнечі*, оскільки, *залученість до кохання* не гарантує відсутності конфліктів й перебування у світі позбавленому відчуття самотності через те, що кохання є екзистенційним прагненням до діалогу (*співпраці*), а не *монологу* як однобічного впливу [11, с. 150].

Причому екзистенційна порожнеча є нічим іншим як буттєвою *самотністю індивіда*, яка виростає з інтенсивності й напруженості соціальних процесів у сучасному світі, рутинного погляду на них як на беззмислові, що робить життя таким же, якщо не вдасться до коригування філософських засад світогляду.

Спробувати прийняти теперішнє як минуле, яке переживається вдруге й постати перед скінченністю життя, щоб усвідомити і відчутти його сенс пропонує

В. Франкл [9, с. 90] заради подолання *екзистенційного вакууму*, який є більше, ніж нудьгою в результаті бачення життя як монотонного й детермінованого [9, с. 87–88].

Також яскраво виразити це можна у тезі, що *існує природа речей, а не ми*, й не підкорятись закономірностям людського буття, ігнорувати їх, означає взаємодіяти з ним *лише в метафізичному* руслі, яке є одностороннім й ніколи не призведе до реалізації задуманого, окрім як у фантазіях, або в народженні чогось, що завжди буде або трагічним або трагікомічним, що далеко від уявлення про любов як про благо і турботу через які до нього прагнуть.

Відповідно кохання не може розглядатись як звичайна розвага, до якої вдаються, щоб позбутися екзистенційної нудьги, що додатково демонструє Е. Фром на прикладі суспільства споживання, яке визначає кохання одним із легкодоступних задоволень й цим змінює його буттєвий статус на річ, яку можна купити, хоч воно є духовним процесом, який є комплексним, а не однокомпонентним [11, с. 129].

Звідси ж виникає друга сторона проблеми сприйняття кохання *лише* як конфліктного явища після невдалого екзистенційного досвіду, якому передувало уявлення про кохання як про «*одиницю товару*», адже в такому контексті інша людина навіть не розглядається як об'єкт прагнень, а ближче як оречевлений образ фантазії суб'єкта кохання.

При цьому думки об'єкта кохання, його або її справжній характер, душевні сподівання й потреби залишаються поза увагою, що й виливається у конфліктну ситуацію, але водночас дає підставу задуматись, яким чином зрозуміти іншу людину.

Ж.-П. Сартр характеризує подібний досвід як нестерпний, оскільки, при його набутті з'являється розуміння, наскільки одна індивідуальність відмінна від іншої й як іноді складно цю відмінність прийняти, що французький мислитель втілює у натяку, *що пекло – це інші* [15].

Варто додати, що іще одне хибне усвідомлення кохання можливе не лише як образу якоїсь речі для споживання, але й як способу побудови стосунків за аналогією до працівників на підприємстві, коли між двома партнерами існує сухий прагматизм та інструменталізм, а глибинний індивідуальний зв'язок та духовне взаєморозуміння залишаються на другому плані й є поза діалогічністю кохання [11, с. 130–131].

Таким чином комунікація між двома партнерами у формі потягу до кохання як до істинного діалогу про кохання має неочевидний і динамічний характер. Оскільки, *саме*

кохання може бути нечітко визначеним у свідомості, наприклад стосуватись лише тілесних задоволень й будь-які взаємні суперечності ґрунтувати на проблемах сексуального життя [11, с. 132].

Або ж вважатись чимось, що є можливим лише *сентиментально*, коли емоційна й духовна маловиразність прагнення до кохання з-зовні існує у зв'язку зі страхом одного з потенційних партнерів перед об'єктом почуттів, і, тому спроба до діалогу видається нещирою, щоб бути *розпізнаною*, адже сентиментальність виявляється в переконанні, що кохання може існувати лише в фантазії й при цьому *комплексно*, а не у стосунках, а тому насолоджуватись можна лише мрією, яка не має зв'язку з реальністю [11, с. 147].

Ключовим для розуміння цього аспекту є ідея про те, що іноді кохають не всупереч самотності, а заради неї, оскільки, вона дає підставу ілюзорно позбутись її або продовжити через *псевдокохання*, що є неусвідомленим й нав'язливим прагнення чогось недосяжного заради недосяжності, хоч потенційна любов завжди є поруч, але метафізичні розмисли, страх, заважають здійснити практичні дії для її досягнення, адже тоді ми *нібито* втратимо магічність, непередбачуваність, особливість шляху до кохання.

Це додатково може виявитись у реалізації індивідом ідеї сублімації, яка за З. Фройдом, полягає в перенесенні сексуального потягу на високі соціально-значущі цілі, зокрема, і культурного характеру, хоч цей процес є нестабільним у зв'язку з нескінченністю таких цілей і скінченністю часу психологічного процесу як акту сподівання [7, с. 17, с. 349]. Таким чином можна спостерігати, коли закохана людина присвячує для іншої музиці, поезії, художній композиції або демонструє специфічну поведінку, чи досягає чогось іншого (кар'єрний ріст, волонтерство), щоб звернути на себе увагу, набути значимості й отримати те, що є для неї потрібним.

Водночас сам сексуальний потяг, не є суто інстинктом, а так як ми дивимось на кохання як на комплекс, він є частиною сукупно взаємодіючих між собою різних типів людського буття як: етики й естетики, емоцій, цінності, прагнення, сподівань.

В філософському вимірі сублімація може розглядатись як концентрація індивіда на самому собі, адже індивід задає собі ціль, яка є привхідною для здійснення задуму, до якої буде прагнути внаслідок внутрішнього діалогу з собою, зі своєю системою цінностей, що часто супроводжується відсутністю усвідомлення *реального сенсу* власних дій від *вигаданого-заради-задоволення сенсу*, що є ірраціональним чинником, який виявляється при зіткненні реальності та мрії, остання є результатом сублімації, певний рукотворний об'єкт, який не гарантовано отримує схвалення того, кому він присвячений.

Протилежною до сублімації ідеєю, яка логічно слідує від її можливої нездійсненності в прагматичному аспекті, є розуміння життєвих дихотомій, які виділяє І. Ялом у формах зв'язку між життям, яке є приреченим до смерті й коханням, яке неминує веде до втрат, свободи, яка взаємодіє зі страхом та розвитком, який веде до розпаду [12, с. 26]. Тобто знаходження відповідних типів буття для успішної взаємодії власного буття з ними є підґрунтям для зняття потягу до конфлікту з невідповідним буттям через сублімацію.

Отже, якщо сублімація у більшості випадків є неусвідомленою, все ж через неї можна вказати на важливий аспект самопізнання в контексті ідеї кохання, який зводиться, як і решта можливих і неможливих ідей людського буття, до тези *пізнай себе*, яка базується на *кумулятивному ефекті* людського досвіду.

За Р. Декартом, сутність раціонального людського досвіду полягає в тому, що нинішнє пізнання про річ зараз є не лише достатнім, щоб стверджувати, що вона існує, хоч воно незалежне від самої речі, але потенційно це пізнання дає можливість примножити знання про неї у взаємозв'язку з іншими речами й поняттями у майбутньому [4, с. 249].

А, отже, *пізнавати себе* – це *пізнавати те, що впливає на людське Я* й як цей вплив, який перетворений на досвід й знання, дає можливість вплинути на реальність, яка складається з повторюваних закономірностей, з якими індивід взаємодіє на кожному етапі свого життя, що виходить з *модусу існування як доступного* й дає здатність побачити за красою потенційне розгортання соціального, за власними прагненнями до чогось – натяк на їх причини.

Звідси діалог кохання завдяки вищезазначеним рисам є унікальним для кожного партнера й дає можливість набувати досвід розвитку особистої *історії кохання*, яка, очевидно, буде відмінною від ідеалізованих уявлень про це, чим і є його непередбачуваність, яка, на думку Стендаля, полягає в тому, що кохання не є чимось таким, що можна запам'ятати назавжди як відчуття певного спектру емоцій, повністю підготуватись до нього, бо людська душа занадто віддана розмірковуванням про свої переживання, вона є тонким, незалежним, відчуттям реальності [17, с. 66].

Роль *душі* як синонімічного поняття до внутрішнього світу людини у співвідношенні до кохання впливає з того, що вона, на відміну від раціональної складової людського розуму, є синонімом до внутрішнього світу людини, який живе власним життям й має пристрасті, бажання, які неможливо пояснити раціонально як на приклад причину різних вподобань й смаків у різних людей, що, як вважає Ф. Ніцше, є завжди актуальною темою, адже смак є мірою всього через різницю у критеріях, які його творять [6, с. 150–151].

Відповідно ми звертаємо нашу увагу на поняття *ірраціонального страху* та *алогічності*, викликаних коханням, які ми побіжно згадали раніше тому, що вони становлять найбільші перепони для розуміння того, чим є буття кохання, адже формують звужений погляд на нього, який залишає більше запитань, ніж шляхів до відповідей.

Їх екзистенційна складова розкривається при зустрічі особистостей з ними у внутрішньому світі й в подальшому реалізується в інтерсоціальному просторі. Культурна основа індивідів ж має не завжди усвідомлені підвалини для взаємодії в руслі кохання. В багатьох суспільствах спостерігається поширений феномен страху чоловіка перед ініціюванням знайомства з жінкою, здійсненням не лише першого, *а й наступних кроків*, що є соціально-філософською проблемою, яка знайшла свій вияв у багатьох художніх романах таких як: «У пошуках утраченого часу. Том 1: На Сваннову сторону» Марселя Пруста, «Над прірвою в житті» Джерома Девіда Селінджера, «Листи до Мілени» Франца Кафки та ін. Зокрема, і Ф. Ніцше згадує, що жінку в жінці звільнює тільки той, кому не бракує мужності [6, с. 166].

Тому питання мужності в коханні як комунікативному процесі є нічим іншим як самопізнанням або *уникненням усвідомлення* філософських властивостей індивідуальності, які є емоційними та логічними відповідями на соціальну активність чоловіка стосовно жінки й навпаки.

С. Бовуар також описує це дуже яскравим чином, адже в чоловічому бутті, для успішного звершення кохання, на думку французької мислительки, є необхідність враховувати мінливість жіночої природи в її примхливій незалежності. Чоловік повинен справляти враження небанальної особистості, бути справжнім чоловіком. Це передбачає і певну акторську гру, використання різноманітних образів, чого чоловік боїться, а, отже, тому поводить ся з жінками агресивно, адже йому страшно від самого себе через внутрішню невпевненість у тому, що він робить, через злиття з образом, який він сам для себе створив, але яким не є насправді [1, с. 377].

Отже, самопізнання, яке виникає при *початковій комунікації* суб'єкта та об'єкта кохання, містить не лише *екзистенційні феномени* такі як: мужність, відвага, акторський

образ, рішучість, але й основний з них – *невпевненість*, яка є найважливішою, з усвідомленням якої можна досягнути *обставин*, які сприяють успішному звершенню кохання. Так К. Ясперс у праці «Психологія світоглядів» пише, що протилежні етичні стимули творять для людської свідомості непевненість, з якої вона отримує потребу у пошуку себе, що передбачає самоспостереження та самоконтроль [13, с. 256].

І, якщо торкнутись аналізу кореня непевненості з *об'єктивної* перспективи, ми віднайдемо причини, які виявляються в умінні правильно позиціонувати себе й вести світську бесіду задля розвитку кохання. Це передбачає правильне розуміння діалогової ситуації між об'єктом та суб'єктом кохання, де останній має перевагу в ініціюючих почуттях. Очевидна відповідь на них полягає у формуванні взаємної симпатії, бо без неї є лише антипатія або байдужість, яку можна або спробувати *один раз* перетворити у взаємність почуттів, або ж після цього побачити марність зусиль, що потребує бути сприйнятим не як *поразка*, а як відсутність значимості суб'єкта кохання у бутті об'єкта кохання.

З суб'єктивної позиції, непевненість можна розглядати не тільки як специфічний (*залежно від ситуації*) емоційний стан, але і як *філософський*. Оскільки, він є потенційним для його ж пізнання через свою наявність, яка призводить до запитання про його причини й впливи на того, хто його переживає. Вдавання до багатоманітного тлумачення феномену не є потрібним, адже його простота є такою ж як і відчуття, для прикладу, страху й непевненості в людини, коли вона тримає щось *крихке, що є дуже важливим* й боїться це розбити, отже, втратити або зруйнувати, або стати внаслідок цього втраченою й чужою для когось.

Звідси випливає бачення суб'єкта кохання не лише з позиції, що я можу зробити для когось тому, що я хочу, а й як я виглядаю у призмі поглядів іншого або іншої у ситуації, яка пов'язана з ідеєю кохання.

Цей стан, безперечно, стосується цінностей, наданих об'єктам, подіям, ситуаціям, які становлять у момент їх відтворення – *суб'єктивний екзистенційний акт*, коли життя не сприймається з точки зору *спостерігача*, а лише від Я суб'єкта. У філософії прагматизму В. Джеймса на це пропонується схожий підхід, згідно з яким людина здатна створювати поняття речей відповідно до своїх уявлень про істинне та хибне, однак, ці відношення виражають лише наше ставлення й наші почуття до них [14, с. 254].

Проте, ніщо не заважає піддати сумніву *значущість* цих подій, адже вони *необхідно* не вимагаються від того, хто опиняється в них, бути у стані *невпевненості*, яка й так ні до чого не веде, окрім себе самої, якщо не усвідомлюється. І, отже, усвідомлення відсутності необхідності бути непевненим, дає для пізнання окреслені рамки непевненості, які, після того як стають видимим на рівні емоційних відчуттів, долаються через зменшення значущості не події, а негативних переживань. Й можуть бути реалізовані через становлення нового образу, де непевненість є усунута через усвідомлення її незначущості.

Звичайно, драматичність нерозділеного або невдалого кохання здатна затьмарити логічне й метафізичне мислення й штовхнути людину на дорогу *нав'язливого переслідування* об'єкта кохання, що лише загострить ситуацію. Натомість, з прагматичної точки зору, потрібно *забути* про нерозділене кохання, адже фантазії індивіда про те, що б могло статись, якби кохання вдалося, породжують життя в ілюзіях та стражданнях, створюють метафізичне буття, яке не є *реальним*. Об'єкт кохання ідеалізується до *надцінності* й відбувається явище, описане Ф. Ніцше у «Веселій науці», коли особистість слабо усвідомлює зануреність свого світогляду у пристрасть (*патос*) й цей спосіб життя видається єдиним можливим й розумно обгрунтованим, доки людина, через усвідомлення його існування й його впливу на неї, не вийде з нього таким чином [5, с. 180].

Отож об'єкт кохання, який не кохає, і в сфері кохання не стає взаємним суб'єктом кохання, нездатен відчувати всю палітру почуттів нерозділеного кохання суб'єкта кохання через те, що комунікаційна складова кохання для його здійснення, вимагає специфічної обставини – *пристрасті (патосу)*, яка для претендента або претендентки не є очевидною внаслідок відмінності їх смаків, щодо демонстрації себе в соціальному та міжіндивідуальному просторі, а вони є тим, що здатне зародити симпатію, а з неї пристрасть від сприйняття іншого.

Сутність пристрасті є не лише в емоційній або еротичній складовій, а й в моральній, коли обидва індивідів люблять одне одного як самих себе, а це за Г. Гегелем, є проголошенням суб'єктних відносин замість суб'єктно-об'єктних, звідки виростає діяльна любов на протигагу не діяльний, яка не має буття [3, с. 292].

Практичний вимір обставини кохання розгортається з *першого кроку*, який є звичайним привітанням з щиро висловленим почуттям радості від знайомства. Його необхідність виникає з того, що ми вже згадували раніше, що не існує кохання між незнайомими людьми, які ніколи не взаємодіяли жодним чином. Або як за приказкою давніх римлян *ut salutas ita salutaberis* – як ти вітаєшся, так і тебе вітатимуть, тому емоційне, позитивно налаштоване звертання до іншої особистості як до невідомого буття, яке викликає інтерес і захоплення в того, хто звертається, що відповідає практичному розгортанню формального поняття рішучості, дає *можливість* розпочати діалог.

А оскільки людський розум практично мислить не загально, а співвідносно до ситуації, яку сприймає у свідомості, яка за Ж.-П. Сартром є завжди спрямованою на щось і є свідомістю про це щось, й народжується через віднесення до якогось буття, що не є нею [8, с. 125], *невпевненість* як емоція суб'єкта кохання, який на приклад знайомиться вперше, буде другою у формуванні образу про неї в об'єкта кохання. На перший план виступить буття, на яке здійснив акцент суб'єкт кохання, в нашому випадку – заклик до початку діалогу.

Симпатія при цьому може бути розпізнана суб'єктом кохання в посмішці потенційного об'єкта кохання, у приємному тоні голосу, в дружельнобній атмосфері. Вона, як вважає А. Сміт, виникає з обставини, яка її збуджує, оскільки, в цей момент ми перебуваємо в бутті іншого через концентрацію свідомості на його презентації, ставимо себе на місце іншого, й уява творить почуття [16, с. 7].

Все протилежне, що може виникнути, як було зазначено раніше, це антипатія та байдужість, які не дадуть розвинути діалог, що вимагає від вас нової спроби комунікації з іншим або іншою.

Наступні кроки – це світська бесіда і обмін запитаннями одне про одного, це спроба домовитись про наступні зустрічі, що передбачає проведення часу разом задля збільшення буттєвого горизонту симпатії, який може перерости у фізичне зближення, у кохання всього життя або ж до пізнання чогось, що завершить це. Адже в цьому необхідність слідування симпатії і ніколи антипатії, бо остання не веде до розвитку діалогу, а без нього кохання неможливе у формі суб'єкт-суб'єктних стосунків, в яких воно можливе по-справжньому.

М. Бубер зауважує з цього приводу, що відсутність загального погляду на світ та людей як на суб'єкт, а не на об'єкт – це погляд, чиєю головною властивістю є комунікація зі світом у відношенні Я-Воно, що означає егоїстично споживати і користуватись ним [2, с. 173].

Намагання ж побудувати кохання як буття відношення *суб'єкт-об'єкт* не призводить до становлення істинного кохання, що також згадує М. Бубер, коли пише, що любов є відповідальністю Я за Ти (*суб'єкта кохання за суб'єкт кохання*), вона передбачає рівність й свободу всіх люблячих [2, с. 43]. Тому висловлювання, які ми наводили, щодо погляду

суб'єкта кохання на об'єкт кохання, виходили не з егоїстичних або корисливих засади, а з пізнання, яке розпочинається з загальної оцінки невідомого буття для нього, що не заперечує суб'єкт-суб'єктного погляду.

Відповідно екзистенційний та соціальний виміри кохання зводяться саме до *відчуття Іншого* не лише на рівні турботи або співчуття, чи розуміння, а й на рівні усвідомлення значимості себе у *призмі погляді Іншого* на світ того, хто до нього звертається, аби реалізувати кохання. Оскільки, якщо *суб'єкт* є для когось тільки *об'єктом*, розуміння цього може посприяти усвідомленню практичного використання емоційної та раціональної складових людського буття, які ми зазначили раніше, щоб не лише знайти кохання на рівні суб'єкт-суб'єкт, а й зрозуміти як самопізнання призводить до розкриття феномену кохання.

Список використаної літератури

1. Бовуар С. Друга стаття. Том II / Сімона де Бовуар. – Київ: Основи, 1995. – 403 с.
2. Бубер М. Я і Ти. Шлях людини за хасидським вченням / Мартін Бубер. – Київ: Дух і Літера, 2012. – 272 с.
3. Гегель Г. Феноменологія духу / Георг Гегель. – Київ: Основи, 2004. – 548 с.
4. Декарт Р. Метафізичні розмисли / Рене Декарт. – Київ: Юніверс, 2000. – 305 с.
5. Ніцше Ф. Весела наука / Фрідріх Ніцше. – Харків: Фоліо, 2010. – 285 с.
6. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Фрідріх Ніцше. – Київ: Основи, 1993. – 417 с.
7. Паскаль Б. Думки / Блез Паскаль. – Київ: Дух і Літера, 2009. – 704 с.
8. Сартр Ж. Буття і Ніщо / Жан-Поль Сартр // Сучасна Зарубіжна Філософія / Жан-Поль Сартр. – Київ: Ваклер, 1996. – С. 113–182.
9. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / Віктор Франкл. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 175 с.
10. Фройд З. Вступ до психоаналізу / Зігмунд Фройд. – Київ: Основи, 1998. – 714 с.
11. Фром Е. Мистецтво любові / Еріх Фром. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. – 194 с.
12. Ялом І. Ліки від кохання / Ірвін Ялом. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. – 417 с.
13. Яспер К. Психологія світоглядів / Карл Яспер. – Київ: Юніверс, 2009. – 457 с.
14. James W. Pragmatism. A new name for some old ways of thinking / William James. – New York: Longmans, Green & Co., 1931. – 332 с.
15. Sartre J. Huis clos / Jean-Paul Sartre. – Paris: Gallimard, 1947. – 242 с.
16. Smith A. The Theory of Moral Sentiments / Adam Smith. – San Paulo: MetaLibri, 2006. – 322 с.
17. Stendal. On Love / Stendal. – Plymouth: The Mayflower Press, Wllam Brendon & Son, Ltd, 1915. – 356 с.

LOVE AS A WAY TO SELF-DISCOVERY: SOCIAL AND EXISTENTIAL DIMENSIONS

Oleksandr Samokhvalov

Ivan Franko National University of Lviv,
Faculty of Philosophy, Department of Philosophy
Universytetska str., 1, 79000, Lviv, Ukraine

The article explores the multidimensionality of the phenomenon of love in the social existential and metaphysical directions on the example of the dialogical concept of love, defines pseudo-concepts

of love. The author also emphasizes the importance of view on the concept of love as on an imperfect structure of interindividual interaction and mutual understanding, which is opposed to the ideal concept of love as a commodity, entertainment, unconscious, irresponsible, conflict-free desire, or as a way to fill the existential void, where the main feature of pseudo-concepts of love is implicit egoistic monologue.

Additionally, the author demonstrates the importance of realizing the ideas included in the concept of love, such as responsibility, openness, awareness of the development of dialogicity as mutual respect for personal values, and philosophical overcoming of the phenomenon of self-doubt and devaluation of existence.

The metaphysical idea of perceiving the properties of things and processes of existence as determinants of social and individual life is actualized. The emphasis is placed on the consideration of being as perfect, and, therefore, one that, through intersocial acts, makes itself known in the form of pragmatic correspondences between types of existential being, which the article considers as the ideas of sympathy and antipathy, their practical manifestations and approaches.

Much attention was also paid to the concept of love as a factor of existential self- knowledge, which was revealed in the philosophical interpretation of the idea of sublimation as an individual's concentration on his or her own being instead of the Other's. This made it possible to attribute it to the egoistic existential position, and from this position the parallels to subject-object relations, which imply one-sided influence in the process of love, the definition of the Other's being as absolutely dependent on the subject, as opposed to subject-subject relations, which imply freedom, were demonstrated.

Key words: phenomenon of dialogic love, existential emptiness, pseudo-concepts of love, self-knowledge, self-improvement, idea of the Other, sublimation, subject-object relationship, metaphysics, representation, awareness, culture, emotions, sympathy.